

Glasilo „Slovenskega lovskega društva“:

LOVEC

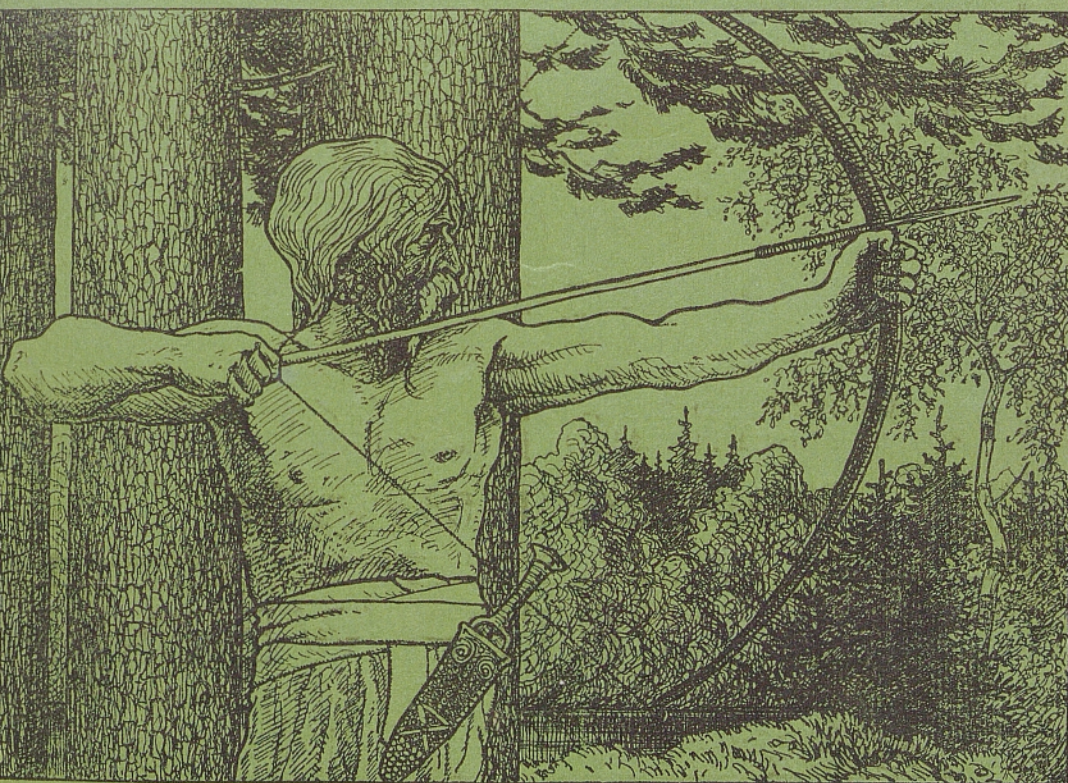
Štev. 4.

List za lov in ribištvo.

Leto I.

Izhaja v Ljubljani po enkrat na mesec.

VSEBINA:

LOV:

D.: Moj prvi divji petelin. — Ur.:
Vidra. (Konec.) — Podgorski: Za
kunami. (Dalje.) — Iz lovskega
nahrbtnika.

LISTEK:

Rado Murnik: Kljunači.

RIBIŠTVO:

R. D—c.: Potreba društva za gojenje
rib na Dolenjskem. — Iz ribiške
mreže.

Listnica uredništva.

Slovensko lovsko društvo

in njegovo
glasilo

„Lovec“

Društvo je namenjeno slovenskim lovcem vseh pokrajin. Sedež mu je v Ljubljani.

Članarina znaša na leto **5 kron.** Kdor pa plača enkrat za vselej 50 kron, postane ustanovni član in je nadaljnih letnih prispevkov oproščen.

Društvo izdaja svoje glasilo „Lovec“, in sicer po enkrat na mesec.

Člani dobivajo „Lovca“ brezplačno; za nečlane v Avstro-Ogrski pa znaša naročnina **6 kron** na leto; oni, ki bivajo v inozemstvu, imajo doplačati še poštnino.

List priobčuje tudi oznanila po teh-le cenah:

	na ovitku:	na prilogi:
cela stran	K 250.—	K 220.—
$\frac{1}{2}$	» » 125.—	» 110.—
$\frac{1}{3}$	» » 84.—	» 74.—
$\frac{1}{4}$	» » 65.—	» 55.—
$\frac{1}{8}$	» » 40.—	» 30.—
$\frac{1}{16}$	» » 18.—	» 16.—

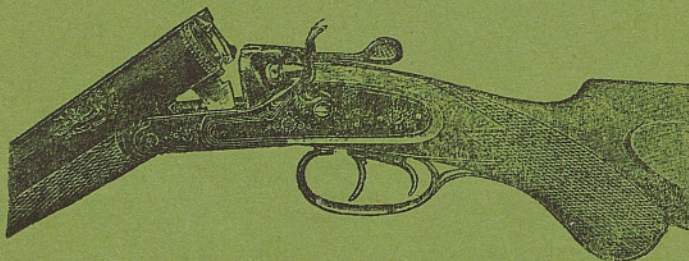
Društveno znamenje dobe člani pri odboru za 2 kroni. Pisma in pošiljatve je nasloviti na:

Slovensko lovsko društvo v Ljubljani.

Prva borovska orožno-
tvorniška družba

PETER WERNIG

drž. z om. z. v Borovljah na Koroškem

Iznajditelj in izdelovatelj „Triumph-Rifled vrtanja“ in „Wernigovega univerzalnega vrtanja“ z najgostejšim, neprekosljivim vrtanjem, kakršnega še ni bilo, velikanskega strelnega učinka in prednosti ob polnem jamstvu in zmernih cenah. P. n. lovcem priporoča svoje izdelke prve vrste in kakor pero lahke tricevke, kratke lovske puške, dvocevke za šibre in krogle, risane dvocevke (Bockgewehr), Mannlicher Schönauerjeve kratke

puške in pa Wernigove štiricevne puške. — Priporočam svoje puške za krogle, kaliber 9,3 mm, preiškušene na različne strele. Kot največjo novost za dvocevke in šibre in krogle priporočam patrone z nikljastim plaščem 9,3 mm — s svinčeno ostjo in 9,3 mm patrone z legirnimi strelji in papirnim vodom. — Cenovnik zastoj in franko. —

Jakob Zalaznik, slaščičarna, pekarija in kavarna
Stari trg št. 21

Podružnice: Glavni trg št. 6, Kolodvorska ulica št. 6.

Čekovni račun pri c. kr. hran. uradu št. 113.187

Telefon št. 194.

VABILO

na

III. redni občni zbor „Slovenskega lovskega društva“

ki se vrši

v nedeljo, dne 24. aprila 1910 ob 3. popoldne

v hotelu „ILIRIJI“ v Ljubljani.

SPORED:

1. Poročilo predsednika.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo blagajnika.
4. Poročilo računskih preglednikov.
5. Volitev predsednika in podpredsednika.
6. Volitev 4 odbornikov in 2 namestnikov, stanuj. v Ljubljani.
7. Volitev 8 zunanjih odbornikov in 8 zunanjih namestnikov.
8. Samostojni predlogi. (Po § 20 društvenih pravil je samostojne predloge prej pismeno naznaniti odboru).
9. Slučajnosti.

Po § 20 dr. pravil je za sklepčnost občnega zbora potrebno, da je $\frac{1}{3}$ članov navzočih ali vsaj veljavno zastopanih. Pooblastila so dopustna, vendar sme vsak član na občnem zboru zastopati samo 5 odstotnih članov, in se mora izkazati z društveno izkaznico zastopanih članov. (Kdor nima izkaznice, naj da pooblaščenca položnico o plačani članarini).

V slučaju, da na 3. uro popoldne sklicani občni zbor ne bo sklepčen, se bo vršil uro pozneje, torej ob 4. uri popoldne, v istih prostorih drugi občni zbor, ki bo sklepčen ne glede na število udeležencev.

Ker je v zadnjem času pristopilo k društvu mnogo članov s Koroškega, Primorskega in Štajerskega, bi bilo želeli, da bi bili slovenski lovci teh dežela tudi v odboru zastopani. Zato prav prisrčno vabimo vse slovenske lovce, vzlasi pa one s Koroškega, Primorskega in Štajerskega, da se občnega zbora zanesljivo udeleže in sicer v častnem številu; saj je občni zbor edina prilika celega leta, kjer si lovci moremo obrazložiti svoje težnje in želje. Pričakujemo pa tudi od ostalih slovenskih lovcev, v prvi vrsti od Kranjcev kot najbližjih, da ta dan pokažejo svojo zavednost. **Komur je res lov pri srcu, kdor želi, da se slovensko lovstvo ojači in konsoliduje, ta ne bo ostal — doma!**

ODBOR.

MALA OZNANILA.

Lovcem, ki imajo psice-fermačke čistokrvne, nemške, kratkodlake pasme, sporočamo, da je v Ljubljani na razpolago lep plemenjak, izvrstnih lovskih lastnosti, z imenitnim rodovnikom. Naslov pove društvo.

Kupujem mlade lisice in jazbece, žive. — Ivan Krže, lovec na Gori pri Sodražici.

Naprodaj je lep brak, 3 leta star, rjave barve, 54 cm visok, dober gonjač, ne goni daleč. — Več se izve pri gosp. Ivanu Kandaretu, Dane, pošta Stari trg pri Rakeku.

Naprodaj je 2½ meseca stara psičica, belorjave barve, nemške pasme. Izvira od popolnoma čistokrvnih starišev. Cena 30 kron. — A. Paulin, živino-zdravnik, Terdinova ulica 2, Ljubljana.

Tigraščer 1 leto star, 50 cm visok, z rjavo glavo in lisami, pravilno skrajšan rep, nepokvarjen, je naprodaj pri Ant. Hočevanju, Gomilsko. — Cena 20 kron.

Dobrega psa braka, šokoladne barve, 4 leta starega, ki pridno išče, hitro najde in predaleč ne goni, proda poceni Blaž Klun, posestnik na Vinicah p. Sodražica.

Leskovo miš (Haselmaus), živo, kupi Eduard Dolenc, veletržec v Kranju.

Fermača, rjave barve, zelo lepega im na prodaj za 150 K S. Golob, Bukovo p. Huda Južina.

Proda se izvrsten fotografični aparat „Union B“ z dvojnimi anastigmatom zelo priročen za lovce in turiste. Ta aparat je bil kupljen pri tvrdki Stöckig Bodènbach za 420 K. Več se izve pri upravnistvu lista.

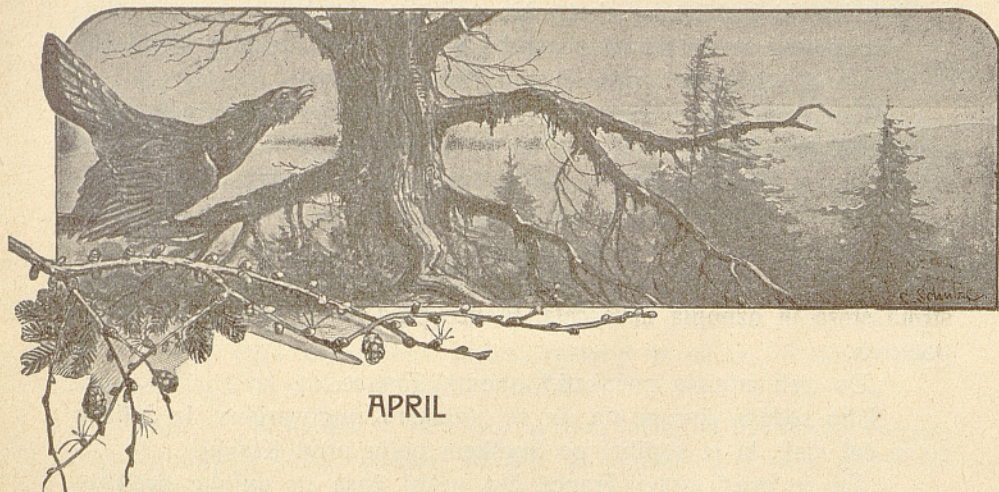
Vprašanja in odgovori

(Za odgovore uredništvo ne prevzame jamstva.)

Vprašanje: V mojem lovišču so napravili letos zajci radi obilega snega nekemu posestniku na sadnih drevesih znatno škodo. Dotični posestnik je imel drevesca približno eden meter visoko s slamo ovita; ker je bil pa sneg višji kakor so bila drevesca ovita, so zajci nad slamo drevesca objedli, in kmet je zahteval od mene odškodnino. Ker pa po mojem menenju v to ni bil upravičen, nisem njegovi zahtevi ustregel. Oškodovani posestnik je vprašal kmetijsko družbo, kako visoko morajo biti drevesca ovita. Od tam je baje dobil odgovor, da imajo biti drevesca 1-30 m visoko ovita. Jaz ne najdem nikjer predpisov, iz katerih bi bilo razvidno, koliko visoko se morajo drevesca oviti, in sem mnenja, da toliko visoko, da zajci ne morejo blizu, ker se mora itak računati tudi z višočino snega. Prosim pojasnila v tej zadevi v prihodnji številki „Lovca“. (A. S. v N. v.)

Odgovor: Tudi mi ne poznamo predpisov, da je treba drevje 1-30 m visoko oviti. § 4 dež. postave (19 maja 1889 dež. zak. št. 12) o povračilu škode storjene po lovu in divjačini — govori le o varnostnih napravah, ki so v dotičnem kraju v navadi. Mere ne navaja ne ta zakon, ne kak drugi, zato dvomimo, da bi bila c. kr. kmetijska družba, katere odgovori se odlikujejo po jasnosti in stvarnosti, kaj takega odgovorila. Zmisel postave je ta, da ima le tisti posestnik pravico do odškodnine, ki je postopal kot dober gospodar in je svoje drevje tako zavaroval, da bi to zavarovanje pri normalnih razmerah tistega kraja moralo zadostiti. Če pa zapade nenavadno debel sneg in zajcem omogoči preskočiti navadne plotove, ali doseči ovita debela nad navadnim ovojem, se oškodovanemu ne more očitati, da ni postopal kot dober gospodar, in se mu tudi ne more odreči pravice do odškodnine. V krajih, kjer pri normalnih vremenskih razmerah pade k večjemu za ½ m snega, bi 1 m 30 cm visok ovoj po našem mnenju zadoščal, v krajih pa, kjer 2 m debel sneg ni nič izvenrednega, bi seveda tak ovoj ne bila nikaka varnostna naprava. Kolikor mi poznamo Vaše krajevne razmere, Vam zima ne prizaneša ne se s negom, ne z zameti, in mora vsak gospodar

APRIL

Moj prvi divji petelin.

„Petelin je v najhujšem »bolc«,
Tvoja puša pa doma rjavi; pridi
gori, da mu pihneš luč življenja.“

Francé.

Vabljava dopisnica ljubeznivega podstaroste Sokola v Š . . . . me je iznenadila, ko sem prišel v soboto opoldne iz urada domov. Puško, ki je počivala od novega leta do te spomladanske sobote, sem osnažil, si kupil spotoma v mesto pest nabojev, in zvečer ob 11. uri se je škripajoči omnibus ustavil pred kavarno.

V zadimljenem lokalu je našel moj „Dober večer“ le malo odmeva. Po mizicah je frčal pik, as, tarok, po zelenih biljarjih so bobnele krogle, in zaglušen orkestrion je spremljal to simfonijo nočnega življenja v kavarni.

Med gosti sem hitro opazil svojega dobrega prijatelja Franceta, njegovega prijaznega brata in druge petelinarje. Nekaj pušek je viselo po stenah.

Proti eni po polnoči so začeli ponočnjaki vstajati, tajinstven in ne preveč odkritosrčen pogovor med petelinarji se je pričel, udušil prejšnji šum ter premenil kavarno nekako v posvetovalno dvorano.

„Jaz že vem kje poje“ se je bahal Pepe; „kmetje so ga danes v mraku videli, ko se je spreletel, in vem kam je vpadel.“ Vodnika petelinarjev, Gropa s Kazine in Zaplazar, sta se pomenljivo spogledala in se začela odpravljati.

„Pojdi no, če misliš, petelin te ne bo čakal,“ priganja Gropa enega petelinarjev, ki je bil znan, kot eden najbolj „nâglih.“

Polagoma se petelinarji poizgube na vse strani, eden proti Sorški dolini, drugi na Križno goro, Tine pa na Poljansko.

Mene in prijatelja Franceta je čakal voz, kjer sem se prav udobno razpoložil. Peljala sva se čez Puštal dobre pol ure. Noč je bila krasna. Zvezde so migljale in Sora je tajinstveno šumela čez jez.

Prišedši do podnožja hriba, je naročil prijatelj vozniku, naj pride ob pol šestih z vozom, in odrinila sva v goro.

Spočetka sva se še pogovarjala, potem naju je pa zasopila strma steza in oznojila naša čela. France pogleda na uro, ki je kazala pol treh.

„Do treh morava počakati,“ opomni France.

Tiho sedeva kar na tla, in se pritajeno pogovarjava. Iz daljave se je čul vlak, ki je sopihal po Sorškem polju proti Kranju.

„Tri je ura,“ pravi France čez nekaj časa in upihne svetilko. Vstaneva in oprezno stopava naprej, sem pa tja postojiva in poslušava, toda vse je bilo še tiho. Ko zavijeva okrog hriba, me mahoma prime prijatelj za roko, me ustavi in mi tiho pošepče: „Že poje.“

Napenjam oči, vlečem na uho, in stojim kot pribit . . . „Slišiš?“ me vpraša France prav tiho. „Slišim“ odgovorim, ko začujem iz gozdne tišine zvonke glasove: blü, blü, blü, blü, blü-klak, klak . . .

France premotri smer, od koder prihajajo glasovi in me previdno potegne za seboj po zložni gorski stezi.

Na levo od naju se je dvigal strm, skoro neporasel holm, le na vrhu so bile videti siluete borovcev, kraljevski dvor petelina. Nad borovci, ki so zdaj pa zdaj zašušteli v jutranjem vetru, so ugašale zvezde, vedno bolj je bledel njih svit.

Pod holmom sva začela plezati navzgor, puške sva oprtila čez glavo, zakaj včasih sva morala po vsih štirih kvišku. V sredini roba sva vrgla od sebe vrhnje suknje.

„Sedaj pa le počasi“, opomni France.

Čula sva petelina gori nad sabo, videla ga pa nisva.

„V tistih borovcih bo,“ meni prijatelj.

Petelin naju je vztrajno vabil, in vedno bolj sva se mu bližala.

Bila sva kakih dvajset metrov pod petelinom, ko ga opaziva na mogočni veji starega borovca. Obrnjen je bil proti Šmarni gori od koder se je že svitalo. Skrila sva se za mogočno deblo in poslušala kake četr ure. Petelin se je vozil in vrtil na veji zdaj sem zdaj tja, stezaval vrat, kakor ponosni labud in prepeval svojo zadnjo pesem

„Ali slišiš, kako jo navija,“ mi pomežikne Francé.

Med tem je pa že po bližnjih hribih začelo zvoniti dan.

Prijazni glasovi zvonov pri sv. Volbenku in na Osolniku so se prelivali v čarobno melodijo . . . . Petelin je pa še vedno koncertiral.

„Daj sem puško,“ šepne France.

Ko jo nabaše, pomeri parkrat na petelina, a ne sproži.

„Pretemno je še, počakajva dneva,“ mi pravi in mi da puško nazaj.

Zvonovi so utihnili, iz doline so se čuli glasovi, ki so pričali, da se svet prebuja, in po kmetskih kočah so zažarele luči.

Prvi ptički so se že jeli oglašati po gozdu.

Loški zvonovi so začeli v daljavi vabiti vernike.

Petelin je pa tako vneto prepeval, da sva se mu kar čudila. Še France, ki je star petelinar, ga je kar gledal in poslušal. Zamislil sem se v usodo tega nesrečnega pevca, zasmilil se mi je, in obrnil sem oko od njega tja doli v Poljansko dolino.

Veje in petelin so se že točno in čisto ločile od deviškega, belega svita zgodnjega jutra. Zvezde so bile že ugasnile, le tam daleč za poljanskimi hribi mu je svetila, kot večna luč, — zvezda zornica.

Petelin iznova zabrusi.

„Stopi ven, poklekni in dobro pomeri,“ mi zapove France.

Poklekнем, pomerim . . . . Petelin utihne na mah, iztegne vrat in telo , . . . frrrrr . . . . in ni ga bilo več na veji.

France me pogleda, jaz pa njega. „Kaj bo pa sedaj?“ mi pravi in me zaničljivo motri. „Ali si ga zapacal!“

„Mogoče bo pa še pel,“ odvrnem, ne vedoč kaj naj bi odgovoril na njegovo opravičeno opazko. „Mogoče“, pravi prijatelj, in zavije čez vrh proti zelenemu bukovju, jaz pa seveda za njim.

Nisva storila še 200 korakov, ko ga zopet začujeva. Začela sva ga takoj naskakovati, toda posebno previdno. „Zdaj ali pa nikoli“, sem si mislil; „čast je le čast!“ Cela Loka ve, da sem šel na petelina, zato je lepše, ustreliti ga, kakor pa pozneje lagati se, da petelina ni bilo, da ni pel, ali pa da ga je pes prepodil.

V tacih mislih pridem pod debelo bukev. Petelin je brusil kakih 30 korakov od naju, vendar ga nisem mogel zagledati. V tem se zaobrne in se nama pokaže. Jaz skočim izpod bukve na plano, prav v tistem hipu, ko mi pokaže petelin svoje mogočne prsi. Pomerim in stisnem. Pok . . . .

France mi zakliče: „Dobro!“ in se spusti za petelinom, ki se meče smrtno zadet med zelenim bukovjem in resjem po strmini navzdol. Jaz puško hitro drugič nabijem, pa za njim. Kakih dvajset korakov po strmini navzdol ga najdem že pojemajočega. Še enkrat me žalostno pogleda izpod živo rdečih obrvi in zatisne svoje oči. Dvignem ga in si mislim: „Lep si, toda še lepši si bil, ko si pel.“

France je na potu domov odlomil smrekovo vejico in mi jo je zataknil za klobuk. V podnožju gore, kjer naju je čakal voz, so potegnili petelinu belo trto skozi nosnice in mu vteknili zeleno sme-rečje v kljun.

Oddrdrali smo proti domu.

Na prijaznem domu prijatelja Franceta naju je postregla njegova ljubezniva gospa z okusnim zajutrekom, in mesto ob 7. zjutraj sem se odpeljal v Ljubljano ob 11. dopoldne. „Da te bodo bolj gledali“, je menil France ob slovesu.

Izstopil sem na južnem kolodvoru ob polidvanajstih.

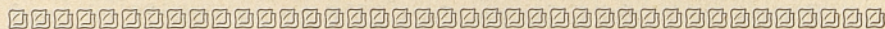
Tujcem, znancem, Joštarjem in drugim izletnikom je kar glave zavijalo za menoj, ko sem se prerival skozi gnečo na peronu.

Mahal sem jo peš po Dunajski cesti, mimo pošte proti Narodnemu domu s petelinom v desnici, in z ne malim ponosom v srcu.

Elegantna ljubljanska gospoda je šumela mimo mene in občudovala lepega petelina, pa tudi mene v defektni lovski toaleti, vsaj tako se mi je zdelo.

Petelin lepo napažen krasi mojo sobico; pogled mu je obrnjen proti prijazni Škofji Loki, kjer sem prebil toliko veselih lovskih uric.

D.

Vidra.

Konec.

Lovec, ki hoče vidro ujeti, ne sme pozabiti njenih lastnosti, posebno pa ne, da vidra vsako spremembo na obrežju hitro zapazi in da ima izvrsten nos. Poznati mora vidrina pota in paziti na stanje vode. Voda, ob kateri namerava čakati, ne sme biti niti pregloboka niti prederoča, ker gre vidra, ki obstreljena plane v vodo, navadno kakor kamen v dno ali pa mu jo lahko voda odnese. Na stojišču mora biti lovec miren in dobro skrit, — ako nastavi past, mora jo dobro pritrditi, t. j. z močno verižico zasidrati. Strel mora biti močan in železje vedno čisto. Ako hoče zastaviti vidri pot, mora rabiti samo predmete, ki se nahajajo v bližini in na katere je vidra navajena. Papirnate zastavice in enake stvari se smejo obešati vedno le na nasprotnem obrežju. Kjer se je nastavilo železje, mora se obrežje dobro poškopiti.

Lovec mora paziti, da se sam ali njegov pes ne ponesreči. Vidra, ki je popadla človeka ali psa, odtrga kos mesa, — in železje, ki se je sprožilo prezgodaj, lahko polomi kosti. Neučenih psov naj lovec vsled tega na vidro ne spušča in na železju naj varnostni obroček šele

takrat odpre, kadar je že vse drugo gotovo. Paziti pa mora lovec tudi, da ne pride z lovsko policijskimi predpisi v konflikt, kar velja posebno za nastavljanje železja. Lovec sme nastaviti past le na mesto, ki je kolikor mogoče nedostopno in kjer ne pride niti človek niti žival v nevarnost. Prostor, kjer se nahaja železje, mora biti označen s primernim napisom, ali napis ne sme biti skrit kakor železje, temveč tako pritrjen, da ga more človek pravočasno opaziti. Nič ne de, če bi bilo na ta način železje — fuč — kajti to se zopet nabavi, zlomljene kosti pa se ne more nadomestiti. Lovec naj poleg tega, da je zaznamoval mesto z železjem, z napisom še posebej opozori ribiče in sosede, da si pazijo na otroke in živad. Ribič, ki bo sicer pazil, prav lahko pride v past, otrok pa, ki bo rezal ob obrežju piščali, tem ložje. Sploh stori lovec najbolje, da nastavlja železje samo zimski čas (vinotok — sušec), kadar pa se začne ribarenje ali celo kopanje, da jo nese na dom. Psov in kokoši bode navadno še pozimi zadosti ujel.

Lovec ne sme zahtevati, da naj pride vidra njemu na ljubo že prvi večer, temveč mora znati tudi — čakati. Na stojšču bode zmrzoval morda po cele noči, predno jo sploh dobi pred oči, če pa jo je že videl, skočila bode morda prehitro v vodo ali pa bode preveč neugodno za strel itd. Z železjem je še poseben križ. Če se nastavi na bregu, lahko stopi vidra ravno tik železja na suho ali v vodo, če se nastavi v vodi, lakko voda čez noč zraste in vidra se ga več ne dotakne. Pozimi železje lahko zamrzne in se vsled tega ne sproži, drugič zopet zapade sneg — in zopet ni nič. Vidra lahko ravno tako noč pride, stopi na zamrznjeno železje, pusti tam odpadke, — in gre svojo pot. Ako se nastavi dvoje železij blizu skupaj, gre vidra lepo po sredi ali pa izstopi na nasprotnem obrežju. Konečno sproži železje, ali, oj smola, prime jo prenizko in zapusti nam edino spomin, kos odbite noge. . . . Lahko stopi na železje tudi počez čez obroče, da jo vzdigne in sploh ne vlovi itd.

Lov s čolnom ali pa lov z mrežo se prireja seveda tam, kjer je čuti več vider. Zastavi se obrežje, čolni se pripravijo, potem pa se spuste nalašč na vidro naučeni psi. Vidra, ki se solnči ali ki leži na obrežju, gre v vodo in kjer se potem pokaže, da se izdiše — pok po njej. — Lovci, ki so navadno oboroženi tudi z bodalnimi vilicami, ji s čolni lahko sledijo, ker se vzdigajo za njo vsled dihanja majhni mekurčki, ki kažejo pot. Vidro morajo seveda takorekoč obkoliti in potem poditi semintja. Ako jo zamečejo z mrežo, ki ima pripete takozvane bobne, jo gonijo proti mreži. Vidra, ki misli, da je našla v bobnu izhod se zamota in je ujeta. Konča se jo navadno z bodalnimi vilicami.

Lov na stojšču je mogoč samo v svetlih nočeh. Podoben je ponočnemu čakanju lisice. Dobro je, ako si tudi pri tem lovec pripravi

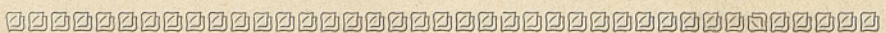
bodalne vilice, da se vidra če mogoče zabode v vodi. Strelja se navadno na obrežju, vendar še doseže vidra skoro vedno vodo. Stojišče je najbolje pri kakem štoru ob obrežju ali pri jezeru. Če je voda v bližini stojišča jako plitva in deroča, tedaj pride vidra navadno po suhem, ako je pa v bližini globočina, tedaj se mora paziti na vsako valovanje vode. Izstopov ob obrežju lovec ne sme izpustiti iz oči in pazi naj tudi na nasprotno obrežje. Vidra pride rada popolnoma tiho iz vode, potem prisluškuje in šele, ako ne čuti nevarnosti, gre ali previdno naprej ali pa se pripravi k južini. Ako najde sled vrstnice, se kaj rada tudi valja po pesku ali travi.

Pasti, katere vidram nastavljamo, imamo danes jako različne, lahko pa jih delimo v štiri vrste, namreč: *a)* navadne s krožnikom (ali omarico, ki služi kot krožnik), *b)* navadne s prožnikom za vado, *c)* s krožnikom in prožnikom za vado, *d)* s prožnikom brez vade. Pasti: *a)* se sprožijo, kadar stopi žival na krožnik ali omaro, *b)* kadar potegne žival za pripeto vado, *c)* kadar žival stopi na krožnik ali potegne za vado, *d)* kadar zadene prihajajoča žival ob napeto nit.

Past *a)* nastavljamo samo na suhem ali v jako plitvi vodi. Zagrebemo jo pri izstopu ali na drugem primernem prostoru v jamico, še preje pa, ako nima omarice, zavijemo v tenak papir, da se preveč ne zadela in da ostane bolj prožna. Pero naj stoji vedno nasprotno od vode, ker mora potem izstopajoča vidra stopiti na del krožnika, ki je najbolj občutljiv. Past *b)* nastavljamo lahko na suhem ali v vodi. Na suhem in v plitvi vodi se kakor past *a)* narahlo zasuje, kot vado pa dobi na suhem košček mesa, miš, podgano ali kaj enacega, — v vodi pa ribo ali raka. Vada mora biti mrtva, ker bi se drugače past lahko sprožila sama. Past *c)* se rabi kakor pasti *a)* in *b)*, — past *d)* pa samo v ozkih vodah, kakor v mlinčnicah ali zalivih, ter ob zidovju, v globokih jarkih itd. — S pastjo *d)* se zapre vidri pot in nit, ki vodi od enega do drugega konca sklopnic, rabi kot prožnik.

V past vjeto vidro najdemo navadno utopljeno. Če pa ni mogla v vodo, ker je bila morda verižica prekratka, tedaj si skusi odgrizniti vlovljeno nogo. Lovec, ki jo najde v železju živo, brez puške, močnega kola ali lisičjih klešč ne sme blizu. Najbolj obilen je plen ob času parenja, ker so vidre takrat manj previdne kakor drugače in se rade pode ob obrežju.

Pri zasledovanju, ozir. pri čakanju na ledu ob luknjah, kamor mora priti vidra dihat, ter pri čakanju pred rovom govori seveda puška. Pri takih prilikah se marsikaj doživi in lov je vedno jako nevaren. Pred rovom vidri tudi zanetijo ogenj, če je potreba. Toda o posameznih interesantnih doživljajih morda prihodnjič kaj!

Za kunami.

Lovsko-naravoslovna razprava. Spisal Podgorski.

IV.

Izdanilo se je. Iz vaških dimnikov se kade tenki curki dima in se izgublajo v sivo nebo. Snežiti je jenjalo že proti dnevju, in mehka, bela odeja leži razprostrta čez goro in plan. Kunar pokliče svojega psa, oprti nahrbtnik, zadene puško na ramo ter z debelo gorjačo v roki jo mahne skozi vas proti gozdu.

„Če danes ne, nikdar ne“, mrmra sam s seboj, si natlači pipo in puhne par debelih sivih kolobarjev v sveže jutro ter z vidno zadovoljnostjo potiplje z gorjačo mehko sneženo odejo, kakor bi se hotel še enkrat prepričati, je li res taka izvrstna pobelina, kakor si jo žel, in predstavlja. „Bo“, pravi in pospeši korake.

Kako se to stopa po takem mehkem snegu. Tiho, da ni čuti stopinje, toda „urnih krač“ koraka kunar dalje, zakaj treba se je žuriti, da ga tovariš, s katerim sta se že včeraj domenila, da ga počaka tam pri križu zunaj vasi, ne bo predolgo čakal. Psu seveda se ne mudi na sestanek, zato se mu pa stokrat med potjo mudi drugam. Ob vsakem grmu se mora ustaviti, v vsak zajčji sled potlačiti svoj gobček, tako da se kunar že naveliča tega pripočakovanja in z ostrim: „Zád!“ napravi vsaj za nekaj korakov mir. Med tem sta dospela do križa. Tovariš je točen in že čaka. On nima psa seboj, kajti dva psa drug drugega le motita, in je bolje loviti samo z enim psom.

Po kratkem lovskem pozdravu pričneta razmotrivati — bojni načrt. Dogovorita se, da gresta do križpotja vrhu klanca skupaj, tam se pa ločita. Tovariš gre potem na levo, naš kunar pa jo krene na desno. Tam pri ogelnici se snideta.

Dogovorjeno — storjeno! Ko prideta na križpotje se ločita in kreneta vsaksebi. Lep zimski dan je, lep namreč za — lovca. Nebo je zastrto s sivimi oblaki, ki ne puste solncu do veljave, da bi uprlo svoje žarke v mehki sneženi plašč. Takega vremena je kunar najbolj vesel, zakaj če prodero topli solnčni žarki meglo, prične se sneg na drevju tajati in padati raz drevje. To pa kunarju ni všeč, ker ne-le, da mu dostikrat zdrsne snežena plast na glavo ali celo za vrat, sneg ki pada raz drevje zasiplje sled in ovira kroženje. Kunar ljubi tak sneg, ki na drevju ostane in njegovih računov ne križa. No, danes gre kunarju, kar se tiče vremena vse po volji, mir in grobna tišina vladata v gozdu. Le tu pa tam se zadere kričava šoja, ali pa se oglasi gozdni tesar — rdečeglava žolna s svojim: tek, tek, tek, tek!

Pozorno stopa kunar po kolovozu dalje. Oči ima le pri tleh in pazno motri sledove. Tu je šla srna čez pot, ob poti malo postala, stopicala malo časa ob bližnjem leščevju, najbrže malo obirala drobne vejice, in se izgubila v gozd. Vse to je razločno zapisano v snegu. Toda kunarja ti sledovi ne zanimajo, pogleda jih in gre svojo pot dalje. On išče njo, rumenogrlo tatico v dragocenem kožuhu. Toda nje — ni. Slediti je srne, slediti je zajca, da tudi lisica je ponoči hodila tod, gozdna miš se je prerila izpod snega in drsela čez pot, — le nje, — nje ni slediti. Pač, ali ni ta sled spredaj, sled kune? Kunar stopi hitreje, pogleda, pa nejevoljen zmaje z glavo. „Veverica je, ampak velika mora biti“, godrnja kunar motreč dvoje okroglih, kot oreh velikih stopinj vtisnjenih v sneg. Spomni se, kolikokrat je spočetka veвериčji sled od daleč imel za kunji, včasih pa celo od blizu.

„Čudno“, pravi sam pri sebi, „čudno, da ni tukaj čez prešla, ko tako rada preide“. Vsakovrstne misli mn hodijo po glavi. Kaj, če bi kak tatinski lovec imel tukaj kje nastavljeno past, da bi se bila vjela? Brez kune ve, da ni v tem delu gozda, saj je nedavno dve presledil. In ena je zadnjič prišla prav po tem robičku dolina pot in preko pota naravnost naprej v gozd. Škoda, da je takrat začelo tako mesti, da ni bilo moči za njo.

V take misli zatopljen koraka dalje. Toda kaj je to? Ali ni nekdo zahopal? Kunar zastavi korak in posluša. Vse tiho. „Hup, h-u-u-p!“ se zasliši v daljavi. Kakor bi ga gad pičil, tako se zgane, nastavi roko na usta in zakliče proti oni strani od koder je bilo poprej slišati hopenje, krepek: „hup, hup!“ v odgovor. „Nekaj mora imeti, sicer bi ne hopal“. S temi besedami pospeši kunar svoj korak in hiti proti ogelnici. Da je hopal njegov tovariš, o tem ne dvomi.

„Ali si kaj presledil?“ mu že od daleč kliče tovariš.

„Drugega ne, kot miši in veverice“ mu odvrne kunar. „No, in ti?“

Tovariš se zadovoljno namuzne, in počasi z glavo kimajoč pripoveduje: „Jaz pa sem jo jaz, in sicer tako, da tacih nisi še dosti odr. Stopinje kot dlan!“

„Ni mogoče! Kje pa? „Daleč?“ „Precej tukaj gori; če je ti nisi presledil ven, potem je notri in naša je.“

Tako veselo novico je seveda treba zaliti s požirkom žganega, in naša dva kunarja se takih starih lovskih običajev držita z ganljivo zvestobo.

Ko je starim lovskim običajem v oblini meri zadoščeno, se napotita kunarja k sledu.

„Ko sva šla narazen,“ pripoveduje tovariš med potjo, „nisem imel nič kaj dosti upanja. Mislil sem, da je na tej strani ne bo slediti, da se je ponoči klatila zopet v nasprotni strani kot zadnjič, ko sva jo

presledila, in da boš ti prvi prišel na sled. Da se pa tukaj v tem delu gozda nekje drži, sem bil prepričan. Hodim kake pol ure, toda o kuni nobenega sledu. Srn je bilo slediti dovolj, tudi lisico sem presledil, ki je zalázvala zajca in ga tudi ujela, toda izpulila mu je samo dlako in kožo z repa, ostale dele života je pa srečno unesel. Vse se je poznalo po snegu. Ko pa pridem do tiste debele hoje, kjer sva bila lani eno kuno dobila, opazim v snegu pod njo neki sled, ki je bil precej podoban kunjemu. Pogledam bližje in vidim, da je to sled kune. Bil je pa še od ponoči, zakaj bil je že skoro popolnoma zameten, in poznal se je en sam skok pod vejami, druge skoke je bil sneg zabilisal.

Kuna je, — pravim sam pri sebi, tod je šla na pašo, — kod je šla pa noter, to pa ti ugani. Ej, koder je šla ven, tam nekje je šla tudi noter, si mislim in grem po poti naprej, da bi jo kje presledil. Precej daleč sem že bil, toda kune od nikoder ni nazaj. Že sem si začel očitati, da nisem dovolj natančno pazil in najbrže sled prezrl, ter sem se že hotel vrniti. Do tebe grem, sem si mislil, potem pojdeva pa oba po tej poti nazaj, nekje jo morava preslediti. Že sem bil blizu ogelnice, kar ti jo presledim čez pot, in sicer popolnoma nov sled, toliko, da ni bil več gorák. Aha! tukaj si, pravim in pazno ogledujem sled. Skoki zdaj veliki zdaj majhni, stopinje zdaj trdo druga pri drugi, zdaj ena stopinja bolj na stran, tam kupček odpadkov — ej, ti nisi daleč stran! Za njo nisem hotel iti brez tebe in sem hitel k ogelnici, da te dobim. Ampak rečem ti, take še nisi drl.“

V tem sta kunarja dospela do sleda. V snegu se je sled razločno poznal. Stopinja pri stopinji, desna za izpoznanje levi zapostavljena. Med obema stopinjama le malo presledka. Štiri stopinje tvorijo čisto pravičen vzporednik. Sledeči skok pa že ni več tako dolg in nima več podobe pravičnega čveterokotnika, zakaj desna prva stopinja je preveč vstran postavljena. To je znamenje, da je kuna v teku obstala. Če se namreč hoče v teku ustaviti, se mora z desnó ali levo prvo nogo upreti. Zato jo zastavi bolj v stran kot sicer. Kadar se pa začne kuna v teku ustavljati, je to zanesljivo znamenje, da se ogleduje za gnezdóm, kamor bi šla spat. Tudi predno gre v svoje staro gnezdo spat, se kuna vedno prej še oprezno ogleda okrog, če ji ne preti morda od kod nevarnost. In prav to ustavljanje in oziranje jo izda. Razen tega pa pusti svoje odpadke na tleh in moči, predno spleza po drevesu v svoje ležišče. Odpadki in pa ustavljanje so za kunarja zanesljiva znamenja, da je kuna blizu. Toda vrnimo se k našima kunarjema.

Pes je že dobil kuno na nos in kar iztrgati se hoče. Seveda ga kunar za to pokara, ker pes mora ostati miren in tih, ter ne sme ne cviliti ne lajati prezgodaj.

Počasi in previdno gresta za sledom. Sled ima vedno še enako obliko. Skoki neenakomerni in ena prvih stopinj včasih bolj, včasih manj ven postavljena.

„Daleč ni od tukaj,“ pravi kunar, ki vodi psa, „jaz poznam po psu, kako me vleče.“

Pod debelo košato hojo naenkrat sledu zmanjka. Pes vohta malo okrog debla, potem se pa spne po deblu in s kvišku obrnjenim smrčkom srka zrak v nosnici. Nič kaj zadovoljen ni z uspehom teh poskusov. Še enkrat začne iskati okrog debla, potem se pa zopet spne po deblu. „Gori je šla“, meni prvi kunar, „toda če je gori ostala, to je drugo vprašanje. Po psu soditi ne! Ti ostani tukaj in to hojo oglej, morda opaziš kje gnezdo. Jaz grem pa malo okrog presledit, če ni prišla morda kje zopet doli z drevja in potem naprej“.

Tovariš ostane pod drevesom, naš kunar pa gre s psom katic 50 korakov dalje in potem v krogu okrog drevesa, kamor je bilo kuno slediti, da preišče terén. Psa ima ima še vedno na vrvi. Pazno išče po tleh in se ozira po drevju, toda ničesar ne najde. Zdaj krog zmanjša in preiskuje v manjšem krogu, jeli je šla kuna po drevji naprej, Tam vidi na snegu suho vejico in malo naprej kupček snega. Kako je ta vejica sem prišla? Od kod je ta kupček snega? Vejica je brez dvoma padla z drevesa, toda zakaj? Sama za sebe? In sneg? Kako da je zdrsnil z veje, in sicer samo s te veje, z družih pa ne? Kunarju se vse to zdi sumljivo. Ali ni morda kuna šla po tej veji in vejico ter sneg vrgla na tla? In tam pod sosednim drevesom zopet sneg, tam pa mah in košček luba pod deblom.

„Kuna je šla naprej“ reče tovarišu. „Le poglej! Tukaj po tem deblu je šla dol in odtrgala ta košček lubja, potem je šla po tej veji, zato je sneg zdrsnil na tla, skočila na ono drevo, od tod ta mah, in z onega drevesa po tej veji naprej v vrh, kjer je odlomila to suho vejico. Kuna je na tem drevesu, stavim kaj!“

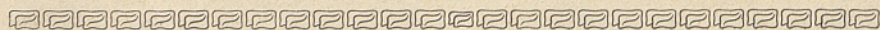
„Je že mogoče, podoba vsaj kaže. Kaj pa pes?“

Kunar pokaže psu deblo in pravi: „Išči mačko, kje je mačka?“ Pes se vspne po deblu in počasi vsrkava zrak v nosnici kakor prej, potem pa začne vedno hitreje migati z repom, po hrbtu mu začne rasti greben in na pol pridušeno prične renčati.

„Je že gori, samo vrag jo opazi! Ali morda vidiš gnezdo?“

Tovariš napenja oči in strmi v gosto temno vejevje. Zdaj se postavi na to stran drevesa, zdaj na drugo, ter ogleduje deblo od veje do veje. Pri tem ima seveda puško napeto, zakaj kuna vsak hip lahko skoči.

(Dalje prih.)

Iz lovskega nahrbtnika

Občni zbor Kranjskega društva za varstvo lova za leti 1908 in 1909 se je vršil 30. t. m. v Ljubljani v hotelu pri Slonu. Udeležba je bila prav lepa, iz nemških krogov boljša kot iz slovenskih. Predsednik Rudolf grof Marghari je v svojem stvarnem in temeljitem poročilu pohvalno omenil tudi delovanje „Slovenskega lovskega društva“, kot vnetega soborilca za lovske interese. Poudarjal je vzlasti potrebo lovcem-čuvajem preskrbeti primernega čtiva in opozarjal člane misliti na to, bi-li ne kazalo, da bi društvo lovskim uslužbencem naročilo „Lovca“. Do končnega sklepa o tem vprašanju ni prišlo, pač pa se je predsednika pooblastilo stopiti z „Lovcem“ v pogajanja glede znižanja naročnine. Pravim članom društva se je sklenilo naročiti „Mitteilungen des Nieder-Öster. Jagdschutzvereines“, in sicer tudi slovenskim. Blagajnik gosp. rač. svet. Ivan Kovač je podal natančen računski zaključek za leti 1908 in 1909. Iz tega zaključka je posneti, da šteje društvo sedaj 121 članov, ki plačajo po 6 K na leto, 1 plača po 2 K in 82 članov pa po 1 K. Čistega premoženja izkazuje zaključek 8941 K 94 h. Iz odbora so izstopili gg. Adolf Galle, Oskar Galle, Ivan Kovač, Rudolf grof Margheri, Josip Schauta, dr. Hubert Souvan, dr. Ivan Tavčar in Pavel pl. Zhuber. Vsi ti gospodje so bili vnovič izvoljeni, razven g. Oskarja Galleta, ki je izvolitev že vnaprej odklonil. Na njegovo mesto je bil izvoljen polkovnik pl. Hollegha.

Lovska razstava na Dunaju. Otvoritev te velike mednarodne lovske razstave je določena na 2. maja t. l. Čuje pa se, da bo preložena na 15. maja, ker tuje države, vzlasti Amerika, ne morejo pravočasno svojih predmetov spraviti na Dunaj. Dežela Kranjska bo kaj častno zastopana. Lovski krogi, brez razlike narodnosti, so se res potrudili, da se je zbralo velezanimivo gradivo. Pa tudi domači obrtniki niso hoteli zaostati za lovci; tako n. pr. razstavi znani naš puškar Fr. Ševčik 6 različnih pušek najfinejšega dela, Ant. Krejči, krznarske predmete, med temi prekrasno garnituro iz polhovih kožic, Jakob Žumer, tvorničar pohištva v Gorjah pri Bledu razstavi mizo in 4 stole, izdelane v kranjskem slogu, mlada, a podjetna zadruga „Združenih čevljarjev“ pa 10 parov raznovrstne lovske in turistijske obutve. Razen teh razstavi tukajšnji fotograf gosp. Kunc (ateljé Viktor) več slik psov-brakov, ki jih je slikal po naročilu pododseka za prireditev razstave. Vsi predmeti, ki jih razstavi dežela kranjska, bodo označeni z napisi v slovenskem in nemškem jeziku tako, da bo njen slovenski značaj zadostno varovan tudi na Dunaju. „Slovensko lovsko društvo“ razstavi 50 srnjakovih in 36 gamsovih rogovij, in sicer ne le v Kranjskem oddelku, ampak se s temi trofejami udeleži tudi konkurenčne razstave. Preobširno bi bilo poročati o vsem, kar bo razstava nudila. Reči moremo le to, da kdor si jo bode ogledal, mu ne bo žal, naj je lovec ali ne. Tisti pa, ki bodo ostali doma, naj se potolažijo s tem, da bo kranjski oddelek jesen razstavljen v Ljubljani.

Novi lovski zakon za Kranjsko. Deželni zbor vojvodine Kranjske je v svoji trinajsti seji dne 11. oktobra 1909 na predlog upravnega odseka sprejel načrt novega lovskega zakona, ki sedaj čaka najvišje sankcije. Ko je bil načrt v upravnem odseku sprejet in obelodanjen, je sklicalo „Slovensko lovsko društvo“ na dan 6. oktobra 1909 v Ljubljano lovce cele kranjske dežele, brez razlike narodnosti. Na tem shodu zbrani lovci so sklenili obrniti se do odločujočih krogov s spomenico, v kateri naj bi bile obrazložene težnje in stremljenja lovcev, vzlasti pa precizirano stališče, ki ga lovci zavzemajo napram predlaganemu načrtu novega

lovskega zakona. Izvoljen je bil odsek devetih članov, in njim je bila poverjena naloga to spomenico izdelati ter jo v imenu kranjskih lovcov predložiti poklicanim krogom. Odsek je sedaj s sestavo te spomenice gotov in jo predloži klubovim načelnikom vseh treh političnih strank deželnega zbora, deželnemu odboru, deželni vladi, poljedeljskemu ministerstvu in ministerstvu notranjih zadev, „Državni lovski zvezi“, „Slovenskemu lovskemu društvu“ in pa „Kranjskemu društvu za varstvo lova“. Spomenica poudarja, da lovci sami žele premene obstoječih lovskih predpisov, ker so ti predpisi deloma že zastareli, deloma pa so nepraktični; da žele lovci premene pa tudi radi tega, da bi se ublažilo nasprotstvo med kmetom in lovcem, kar se da doseči le z novo lovsko postavo, ki bo pravična prvemu kakor drugemu. Če nam bo dopuščal prostor, priobčimo v „Lovcu“ to spomenico v celoti. Za danes naj dodamo le še to, kar spomenica navaja, da spravi lov v naši deželi vsako leto približno 1,258.200 K v promet. Načrt novega lovskega zakona je bil, kakor čujemo, še-le pred kratkim predložen vladi. Treba bo torej še precej časa po starem loviti.

Prvi petelin ustreljen na Javorniku. Ravnatelj meščanske šole v Postojni, g. Josip Brinar, je dne 12. aprila t. l. ustrelil prvega divjega petelina na Javorniku (1270 m). Sicer so na Javorniku in v obližju že večkrat naleteli na to plemenito ptico, vendar je v obširnih postojnskih loviščih to prvi petelin, ki je bil ustreljen tekom zadnjih desetletij. Uplenjena ptica je bila posebno velika; tehtala je nad 5 kg, a v dolžino je merila 95 cm. Gospod ravnatelj Brinar je izsledil zaljubljenega pevca sam ter ga je naskakoval skoraj 1 uro, zakaj na nekaterih mestih so bili še visoki zameti. — Petelin se je pogosto izpreletaval, in nožne resice so mu bile že dokaj obrušene, kar pač kaže, da letos petelin ne bo dolgo več pel.

Petelini pojo letos prav živahno. Od vseh strani čujemo o lovskih uspehih. Kdo je bil letos prvi, ki mu je bila Diana mila in mu položila kraljevega pevca kot plen pod noge, nam žal ni znano. Prejšnja leta so se po navadi najbolj požurili ljubljanski lovci (gg. dr. Bretl, župan Hribar, Urbanc, Zalaznik) in pa lovci ljubljanske okolice (g. župnik Šolar-Lipoglav,) Vrhničanje in lovci iz Litije (g. dr. Premrov).

Uredništvo bi bilo zelo hvaležno, če bi iz vseh lovišč, kjerse ta plemenita divjačina nahaja, dobilo zanesljiva poročila, da bi imeli vsaj približno sliko o razširjenju divjega petelina na Kranjskem.

Volk v postojnskem okraju. Ko se je peljal pričetkom meseca marca hlapec pl. Garzarolija s praznim vozom iz Postojne proti Planini, je skočil v bližini Male Kolečivke iznad ceste odrasel volk konju za vrat. Konj se ga je otrešel s tako silo, da je volk padel konju pod kopita, in konja občutno vgriznil v nogo. Vsled bolečin se je konj splašil in kolesa so šla čez volka. Žalibog je tudi hlapec pal z voza in se znatno poškodoval. Volk se je ves polomljen pobral in izgnil v gozd. Kasneje ga je čul cestni mojster v goščavi tuliti. Da se volk v istini tam klati, potrjujejo gozdni delavci, ki so ga čuli že večkrat v goščah tuliti. Sicer volk v teh krajih ni posebno redka zver, posebno je le to, da se je zagnal na konja, ko ni več huđe zime in ima tam vsakovrstne divjačine. Upajmo, da volka postojnski lovci v kratkem ugonobe.

Leon Rogelj.

(Opomba uredništva). Ta slučaj ni sicer nemogoč, vendar precej izvenreden, zato prepuščamo jamstvo za resničnost tega dogodka gosp. dopisniku.

Medveda lovili, toda ne ulovili, so v nedeljo 3. t. m, lovci iz Dolenje vase pri Ribnici. Imeli so ga obsledenega in obkroženega v Veliki gori nad Rakitnico. Pa kakor se po navadi dogajajo pri takih lovih slučajji, ki niso več slučajji, zgodilo se je tudi tukaj. Medved si je izbral, kakor bi vedel, tacega nasprotnika, ki mu ni

mogel prav čisto nič žalega storiti. Sicer pa ne delajmo krivice lovcu, kriva je bila njegova „smrtonosna“ risanica, ne pa on. Trikrat je pomeril in sprožil na kosmatinca, pa vedno je reklo le: pek in ne: pok. To je bilo celo medvedu preveč, in naravnost proti zbeiganemu lovcu jo je udaril, kakor bi si hotel to zanimivo orožje ogledati. K sreči šine še o pravem času preplašenemu strelcu dobra misel v glavo. Ko se mu mrcina približa na kakih 10 korakov, jo prijazno ogovori: „Hudič, kam te pa nese?“ Medved, ki ni pričakoval tolikšne vljudnosti v gozdu, za hip ostrmi, v zadregi kaj bi rekel, potem se pa obrne in — izgine, ne da bi kako zinil, ali se vsaj poklonil. O, kako se je nekdo potem oddáhnul!

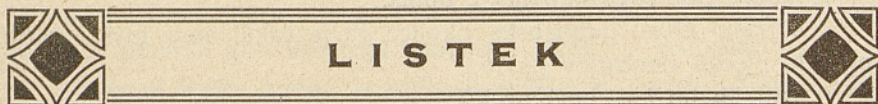
Štorklje. Prve štorklje na ljubljanskem barju je bilo letos opaziti 28. marca. Jata je bila dokaj številna. Škoda, da so tako hitro odletele.

Pegasti čuk (Schleierkauz—Strix flammea). Začetkoma meseca decembra p. leta mi je prinesel neki tukajšnji posestnik sovo, da jo nagačim. Dobil jo je mrtvo pri svojem skednju. Nisem je mogel takoj določiti, a slednjič sem vendar s pomočjo Brehma — dognal, da je to pegasti čuk; — v deželnem muzeju je enak eksemplar označen kot pegasta sova. Kolikor je meni znano, je ta sova pri nas jako redka, kajti v teku svojega dvajsetletnega lovskega življenja je bil to prvi pegasti čuk, ki sem ga dobil v pest. — Radovljica, meseca marca 1910.

—*ega.*

Lastavice. „Laibacher Zeitung“ poroča, da se je prve lastavice opazilo letos 9 t. m., in sicer jih je tega dne opazil gozdni mojster pl. Zhuber v Soteski pri Toplicah. — Gosp. stud. med. vet. Stanislav Arko nas je pa obvestil, da jih 11. t. m. dopoldne opazil tudi v Postojni.

Sloke. O letošnjem spomladanskem lovu na sloke smo dobili več poročil. Odstopili smo jih znanemu ornitologu g. dr. Ponebšku, da sestavi pregledno strokovnjaško poročilo o letošnjem poletu.

Kljunači.

Spisal Rado Murnik.

Na jablani zunaj je lepega popoldne prepeval vesel ščinkavec poskočne pomladanske kadence, v svoji še vedno zakurjeni sobi pa je napetolici gospod Rajko Lukec marljivo snažil svojo lenkestrovko. Njegova gospa Milka mu je brala z odločnega, skoraj srditega obraza, da namerava krvoločni mož nekaj strašnega.

„Kam pa pojdeš, ljubi Rajko?“ ga je vprašala z dražestnim nasmehom.

„Na kljunače!“ se je odrezal gospod Lukec malo nejevoljno. „Na kljunače ali sloke! Kam pa drugam, zdaj, meseca marca? Lov na kljunače je najlepši pomladanski lov.“

„Na kljunače?“ je dejala skoraj pomilovalno. „Pa menda že spet ne bo nič!“

Te besede gospodu Rajku Lukcu niso bile prav nič po godu. Ustrelil je bil že marsikaterega zajca, marsikatero jerebico. Zakaj ne bi bil nevaren tudi kljunačem?

„Ne prerokuj mi tako žalostno!“ jo je zavrnil s svarečim pogledom. „Ne da bi me izpodbujala, mi že vnaprej hočeš greniti zabavo!“

„Preganjaš jih že tretje leto brez upa zmage,“ je rekla mirno.

„Res je, smole sem pridelal več kakor vsi slovenski lovci skupaj,“ se je zagovarjal gospod Rajko Lukec. „Toda letos — letos bo druga! Novega lovskega variha imamo, in kupil sem si drugega psa. Moj Lajoš leti kakor hrt, kadar se mu najbolj mudi. In kakšen nos ima! Vobče je izredno nadarjen. Malo manjka, pa bi govoril oba deželna jezika!“

Zadovoljno je pogledal leno mežečega psa, ki je bil vsled razkošnega življenja nekoliko predebel.

„Morda bi ga celo naučil štirinožno brenkati na klavir in cviliti po notah?“ se je hudomušno zasmejala gospa Milka.

„Konec debate!“ je predlagal gospod Lukec. „Kaj se vtikaš v reči, ki o njih ne razumeš ničesar! Pečenka bo pa le dobra, kajne, in kljunačjek?“

Kmalu potem je shranil gospod Rajko Lukec lovski in orožni list v žep kratke, debele suknje, poklical Lajoša, se poslovil od soproge in se dobro oborožen odpeljal z doma.

V vaški krčmi ljubljanske okolice ga je čakal novi lovski varih, ogoreli, plečati Lončarjev Lovro.

„Ali jih bo kaj, Lovrenček?“

„Gospod, bodite kar brez skrbi!“

Pozno popoldne sta odrinila dalje, ko se je solnce že bližalo zapadnim goram. Jasni pomladanski dan je skoro navdušil gospoda Rajka Lukca s svojo krasoto. Radostno so žvrgoleli nevidni škrjančki v modrih višavah. V vlažnohladnem gozdu se je oglašal drozg; žolna je bobnala na trohlem deblu, odletela, kričala na glas. V grmičju je prepeval zaljubljen kos. Zrak je bil čist, prozoren. Pot je vodila zopet iz hoste.

Gospod Rajko Lukec si je domišljal, da je prav dober pesnik. Malone vsi tovariši so hvalili njegovo pesem, ki jo je bil že meseca januarja posvetil kljunačem, in ki se je pričejala:

Oculi...

že so prišli,

ali pa tudi ne,

saj ne poznajo pratike!

Vendar so trdili sitni kritiki, da njegova lovska žilica visoko nadkriljuje vse njegove pevske veležile.

„Lepo je zdaj, kaj ne?“ je dejal Lovru. „Kako prijetno diši tod okoli! Pomlad je pa res nekaj posebnega!“

„Pomlad je najlepši letni čas, ker ni nobenih muh in nobenih komarjev,“ je kimal Lončarjev Lovro. „Pa tudi preveč vroče ni. Diši pa tistile gnoj tako, vreden je svojih . . .“

„Tako se ne govori!“ je ustavil gospod Rajko Lukec prozaičnega možaka. „Zdaj vendar ne bova pretresala gospodarskih vprašanj? Ne bodite vendar tako . . . tako čudni in ozrite se včasih nekoliko naokrog! Pravi lovec mora zdajpazdaj tudi malo občudovati lepoto matere prirode, ne pa kar tako tja v en dan dirjati za divjačino!“

„Mhm,“ mu je ponižno pritegnil Lovro.

Zavila sta zopet v gozd in obstala ob robu precej velike jase; onkraj goljave je temnel dolg jarek, poln rumenkaste stoječe vode. Gospod Rajko Lukec si je otrl pot s čela in se okrepčal s konjakom. Potem je nabil svojo dvocevko in se skrtil ob gozdnem robu. Mirno je stal pes za njim, nekoliko na desno, za bukovim deblom, pa se je postavil Lovro.

Solnce je zašlo; še je pel drozg in drugi ptiči. Polagoma je orumenelo zapadno nebo. Mračilo se je; iz sosednje vasi je prizvanjal trudni večerni zvon. Na nebu je zatrepetala večernica.

Vse je potihnilo v gozdu . . . Zdajci pa je priplula izza nasprotnih hrastovih vrhov senca. Hitro so zamahovala temna krila in gozdno tihoto je prekinil glas krilatega snubača: „Kvarr . . . psit-psit!“

Gospod Rajko Lukec je vzdignil puško in sprožil. Kmalu nato se je pregrešil s kletvicami. Kljunač je izginił popolnoma cel in zdrav.

„To je pa res čudno!“ se je jezil gospod Rajko. „Tako lepo je letel! Zadel sem ga prav gotovo, to je enkrat ena. Vraga, ta kljunač mora biti železen! No, zato pa —“

Že je priletela druga sloka. Gospod Lukec je sprožil levega petelina, tajinstveni ptič pa je švignil visoko čez jaso.

„I, kaj je vendar to?“ se je jaril strelec. „Ne prime se jih nobena kroglica! Komaj bi bilo, da bi metal bombe vanje! Glavo grem staviti in še klobuk po vrhu, da sem ga pogodil . . . Kaj? Tiho! Tiho, Lorenček!“

Poslej dolgo ni bilo nobenega kljunača več. Psu Lajošu je bilo dolgčas, ker ni imel ničesar opraviti. Oprezno se je odtihotapil v grmovje, da bi lovil na svoj račun. In res je kmalu vzdignil — zajca.

„Lajoš, Lajoš, pspsp!“ ga je vabil gospod Rajko Lukec. „Lajoš, fej te bodi! Pusti zajca! Fej! Niti iskre sramežljivosti nima ta hinavska

mrha pasja! Škoda, da je tako talentiran! Oh, če bi mogel, bi mu dal brco treh atmosfer!“

Razuzdani Lajoš pa se ni zmenil za gospodove pritožbe, temveč je z visokim glasom podil zajca proti jutrovim deželam.

„Gospod, —“

„Molčite!“

„Ne zamerite, gospod —“

„V imenu postave, molčite!“ je rotil gospod Rajko Lukec svojega lovskega sotrudnika.

Lončarjev Lovro se je čudno namrdnil in se ni več ganil. Hladna sapa je pihala iz mečave in šumela v rjavih hrastovih listih, ostankih lanske jeseni . . .

„Oh, gospod, vaša —“

„Kaj sem vam rekel?“ se je otrešel gospod Rajko Lukec na moža. „Kaj govorite zmeraj, kakor cigan na sejmu! Gospod, gospod! Molčite vendar enkrat! Kljunači niso gluhi, kakor se zdi nemara vam. Kakšen mož in kakšen lovec ste pa, ki venomer klepetate kakor stara baba. Pojdite rajši regrat nabirat!“

Lorenček je debelo gledal in se v mučni zadregi popraskal za ušesi.

„Tudi frizirati se vam ni treba zdaj!“ ga je nahrulil razjarjeni gospod, od jeze ves zardel. „Škoda, da niste prinesli še velikonočne raglje s sabo in velike metle, da bi laglje odganjali kljunače! Bodite no pametni!“

Težko je zadržaval Lovrenček smeh, brki so mu lezli vedno bolj vsaksebi.

Zopet je bilo vse tiho . . . Že se je gospod Lukec naveličal čakati in hotel oditi, kar sta se pojavila dva kljunača, si nagajala, koketirala. Gospod Rajko je naglo dvignil puško in pritisnil kar na oba petelina zaeno!

Cek!

„Kaj je to?“ je začudeno vprašal gospod.

Lorenček se ni premaknil in je molčal kakor mumija.

Osupli strelec je pregledal puško in razkačen zamahil z roko.

„Zakaj me niste opozorili, da sem pozabil zopet nabiti puško?“ se je zadril nad Lovrenčkom.

„I, saj sem hotel, gospod!“ se je branil Lovrenček. „Trikrat sem se zaletel, da bi vam povedal: puška je prazna! Pa kaj, ko mi niste dali do besede!“

Nočilo se je. S privitim repom se je približal Lajoš in cvilil že vnaprej, da bi zbudil usmiljenje in si ublažil kazen. In gospod Rajko je maščeval nedolžno preganjanega zajca z neizprosno strogostjo.

Tisti večer se je gospod Lukec vrnil jako slabe volje domov. Mračni obraz se mu je razjasnil šele, ko je videl pred sabo dva delikatno pečena kljunača na mizi. Tiho je užival in nič ni vprašal, v kateri trgovini ju je kupila preroška gospa Milka.

R I B I Š T V O

Potreba društva za gojenje rib na Dolenjskem.

R. D—c.

Krka, poglavitna reka Dolenjske, je bila nekdam, in to še pred dobrimi tridesetimi leti, tako bogata najlepših in najokusnejših rakov, da se jih je skoraj kar zastonj jelo po krčmah, in po kmetskih hišah ob Krki se jih je uživalo kakor popolnoma navadno jed. Pripovedujejo mi, da so Novomeščani kaj radi hodili na izprehode v bližnje vasi ob Krki, kakor v Ločno, Šentpeter, Belo cerkev i. t. d. ter si postregli pošteno z najlepšimi raki; plačali so pa le zabelo, vino in kruh, za rake pa nič, ker so jih baje dečki v Krki ali pa v drugih potokih lovili za kratek čas. Isto se mi pripoveduje tudi o Belokrajini, o naselbinah ob Vlahinji, Kulpi itd. Pripovedujejo mi dalje, da so si delavci na polji ob Krki čestokrat privoščili za malo južino lonec najlepših rakov, ter vina in kruha. No, ti zlati časi so vsled zajedalke, ki se je na njih v podobi mikroskopičnih stvaric naselila, žalibog popolnoma prenehali. Danes ni v Krki in drugih dolenjskih vodah niti enega raka več, in to vkljub že večkratnemu in večkrajnemu poizkusu, rake zopet zaploditi.

Kar se tiče rib, se o njih nekdamšnji množini po dolenjskih vodah niti približno toliko ne govori kakor o rakah. Pripoveduje se mi pač, da jih je bilo več, da veliko več, kakor jih je dandanes, a toliko, kakor rakov, jih ni bilo pa vendar nikoli. Poceni, jako poceni so pa bile tudi ribe.

Da tudi v prejšnjih časih v dolenjskih vodah, osobito v Krki, ni moglo biti veliko več rib, vzlasti plemenitih, mi potrjuje to dejstvo, da se nahaja tukaj dosti opuščenih ribnikov, in to celo tik Krke. Tako se nahaja na potočiču, — pač malo poetično — „Šajser“ imenovanem, ki je le par sto korakov od Krke oddaljen, ostanek nekdanjega ribnika, last graščine Graben. Danes je lastnik tega nekdanjega ribnika, zdaj travnika, in graščine Graben, gospod Rudolf Smola, najvnetejši lovec novomeške okolice. Še veliko bližje Krki, kakor ta ribnik je bil

oni, na kaj majhnem potočiču v Zalogu, nasproti vasi Loka, na desnem bregu Krke. Iz njegovega deloma še zdaj ohranjenega jeza se lahko vrže kamen v Krko. Veliki ribniki, katerih jezovi deloma še obstoje, so se nahajali dalje pri Mirni; sodim, da so bili last tamošnje graščine. Tudi pri Višnji gori so bili trije manjši ribniki. Jezove, ki so zaporedoma zgrajeni in še prav dobro ohranjeni, je prav lahko opaziti iz kupeja, ko vlak privozi iz tamošnjega predora; leže na desni strani proge. Prav velik ribnik se je nahajal dalje, le malo vožnjo nižje, namreč pri Zatičini, tik vasi Hudo. Železnica teče sedaj naravnost čez njegov nekdanji véliki jez. Ta ribnik je bil gotovo last jako obširne, samostanske, t. j. cistercijanske graščine v Zatičini. Končno je bilo več ribnikov okoli nekdanjega samostana trapistov v Pletarjah pri Šent Jerneju. Zdajšnji tam naseljeni francoski trapisti so te ribnike opustili ter jih izpremenili v vrtove in travnike, kajti ribe jim dovaža brza železnica iz Trsta in drugod.

Gotovo so se nahajali še drugod po Dolenjskem ribniki, o katerih meni ni nič znanega.* Vsi ti dandenes opuščeni ribniki so nam pa gotovo dokaz, da Krka in druge dolenjske vode v prejšnjih časih niso vsebovale toliko rib, kolikor se jih je potrebovalo, in prav zato so si graščine napravile ribnike.

In kako je pa z množino rib dandenes po Dolenjskem? Veliko slabše kakor je bilo nekdanj, ker so se ribniki opustili, in ker Krka in druge vode, osobito na tej strani Gorjancev, nikakor niso več tako bogate rib, kakor so bile nekdanj. Da je temu v resnici tako, dokazuje nam novomeški ribji trg. Plemenita riba, kakor: postrv, lipan, sulec, mènèk, ščuka je jako redka prikazen na tem trgu. Zato je pa tudi cena ribam tako visoka, da si jih more privoščiti le petični človek. Kar se je dobilo pred štiriindvajsetimi leti še za 60 krajcerjev, torej za 1 K 20 h kilogram, stane danes 2 K 40 h, pa tudi več. Da, še celo najbolj navadne ribe, kakor: klini, platice, mreine so vsled majhne ponudbe zelo drage, in jim je cena neverjetno poskočila. Pred 24 leti se je dobilo lepega težkega klina ali platico za en groš, to je za današnjih 10 vinarjev, danes stane taka riba 30 do 40 vinarjev, pa še jih ni kdove kako lahko dobiti.

Ribe se bodo pa gotovo še podražile, ako se ne bo za povzdigo riboreje ničesar storilo, kajti prebivalstvo narašča od dne do dne, in bo še hitrejše naraščalo, ko se zgrade nameravane dolenjske železnice. Za povzdigo riboreje, za pomnožitev rib, pa razen ene same meni poznate, vse hvale vredne izjeme, — pa nihče ničesar ne stori. Izjema, ki jo imam tu v mislih je gospod Jožef Bergmann, lekarnar v Novem

* Velik ribnik je imela nekdanj orteneška graščina v Zúdih pri Ortneku. Opomba uredništva.

mestu. Ta gospod je že več let zakupnik ribolova v Težkem potoku pri Novem mestu. Ta ribič je ponavljaje poizkusil zopet zarediti rake v Težkem potoku, kjer so popolnoma izumrli, kar se mu pa žalibog ni posrečilo; voda je gotovo še okužena. On je pa v tej vodi tudi ribjo zalego že večkrat jako pomnožil in sicer s tem, da je pustil v vodo mlade postrvice. Ta poizkus se mu je pa docela posrečil tako, da imamo prav v bližini Novega mesta kaj fine postrvi na razpolago, le po zaslugi prej imenovanega gospoda.

S tem pa seveda še ni odločnemu in velikemu nedostajanju plemenitejših rib na Dolenjskem pomagano, da, niti za Novo mesto ne. Zato je pričela neka tukajšnja tvrdka (gospoda brata Kobe), ki večinoma trguje z delikatesami, uvažati morske ribe. V zimskem času to seveda že gre, mi Novomeščani moramo biti za tako podjetnost pač hvaležni, ali v poletnem času bo pa tudi ta vir usahnil. Sicer so pa morske ribe že v Trstu tako drage, da ima le malokdo zadosti dobre zobe za nje že tam, kaj pa šele pri nas na Dolenjskem! — V tem članku navedene okoliščine pač dovolj prepričevalno govore, kako potrebno je, in sicer za metropolo Dolenjske, za Novo mesto posebno društvo za riborejo, ki mu bo smoter, vzgajati v ribnikih ribjo zalégo, osobito krapjo, in jo potem oddajati v Krko in druge vode. Brez težav in stroškov seveda ne pojde, toda Dolenjci velimo: „Za zmeniti se je!“ Pisatelj teh vrstic trdno upa, da se bomo v kratkem o stvari res zmenili. Te vrstice naj veljajo za prvi začetek, za sprožitev ideje.

Opomba uredništva. Temu klicu se v polni meri pridružuje tudi „Slovensko lovsko društvo“, ker je potreba dvigniti zaklade naših vodâ naravnost kričeča. Ali bi ne kazalo ustanoviti „Slovenskega ribarskega društva,“ po vzoru našega društva, ali vsaj „Kranjsko ribarsko društvo?“ Seveda, brez podpor izprva ne pojde, toda kaj niso pri današnji draginji živil tudi tisti krogi, ki imajo moč in denar v rokah, dolžni misliti na nove in cenéne vire živil?

Iz ribiške mreže.

Vidre. Ribič Ivan Kraševac iz Pudoba pri Starem trgu je ujel 17. februarja t. l. 9 *kg* težko vidro, in sicer dvajseto od leta 1904 sem. Najtežja izmed vseh teh vider je imela 11 $\frac{1}{2}$ *kg*. Koža je bila dolga od nosa do konca repa 1 *m* 65 *cm*. Le tako naprej!

Ribji trg v Ljubljani. Veliki petek t. l. ribji trg v Ljubljani ni bil preobložen z blagom, rib je bilo kvečjemu zadostno. Cene so bile precej visoke: bele ribe — klini, podlesti ali pečenke in platice — *kg* po 1 K 10 h, ščuke po 3 K, krapji po 2 K 50 h. Le-ti so se prodajali na težo, druge, kakor navadno, večidel „na oči“. Krapji so bili prav lepi, od 1 do 2 *kg*, nekateri tudi težji. Takrat se je spečal ostanek dobave iz velikega ribnika Drage pri Igu, ki so ga izpraznili pre-

teklo jesen in ujeli 1500 kg krapov in nekaj ščuk. — Postrvi so malo prinesli na trg, največ iz Krke. Ker so bile mrtve in se je ribiču mudilo domov, jih je dajal po razmerno nizki ceni.

Neverjetno — a resnično. Pretekle velike počitnice meseca avgusta smo ribarili ob Savi — mlajši sin tukajšnjega oskrbnika, moj sin in jaz. Moj sin stopi na neko nasipino, ki jo je obdajala od dveh strani globočja voda. Nismo ribarili niti pol ure, kar se nenavadno zvalovi voda ob omenjeni nasipini — ter brizgne na vse strani, — seveda precejšnjl del v mojega sina. Prav tisti trenutek pa se požene prav lep sulec tik pred noge mojemu sinu, na suho. Sedaj pa ta obraz! Fantič — presenečen vsled te čudne prikazni — ni mogel ne zakričati in ne premakniti se. Ko se je zavedel in videl tako lepo ribo pred seboj — jo je hotel pograbit, a sulec — ne bodi len — udari z repom in bil je v svojem elementu. — Radovljica, meseca aprila 1910. —ga.

Sulci so se drstili letos 10 do 12 dni prej kakor druga leta, ker je bila zima in tudi tekoča voda trajno nenavadno topla. Že 17. sušca so jih opazili pet parov v Malem grabnu, 19. poleg prisilne delavnice na njih stalnem drstišču; v veliki stari rami med Zadobrovo in Savo se jih je zbralo devet na enem prostoru, namreč tam, kjer priteka v ramo, ki je s Savo v zvezi le ob povodnji, nekaj talega pritoka. Koncem marca in početkom aprila drstilo se je več lepih parov v Ljubljani blizu frančiškanskega mosta, vmes kak pravi velikan. Tudi v izvirkih Ljubljane na Vrhnikih so opažali drst sulcev na več mestih. Trud, dobiti kak par za umetno izgojo mladice, je bil neuspešen. Prav letos je pa tale vode pod Ljubljanskim poljem toliko, da so njeni izvirki zopet izdatnejši tako, da bi bilo mogoče v opuščnem ribogojnem zavodu takrat umetno izvalitev redno izvršiti. Voda in vreme ob drestih je bilo ugodno; če bo mesec april sulčevemu in lipanovemu zarodu milostiv, da ne prinese težke povodnji, je pričakovati iz letošnje dresti prav obilo sulčevih in lipanovih mladice. Tudi po Savi je bila višina vode ugodna. V Krki se pa te ribe drste že februarja meseca, tedaj so se drstile, vsled letošnjih vremenskih odnošajev, ne baš ob priličnem času. Prof. Ivan Franke.

Listnica uredništva

Hvala vsem pisateljem za prispevke. Pride vse sčasoma na vrsto; žal, da nam je prostor tako pičlo odmerjen.

Gosp. I. V. na P. Ker smo Vam obljubili Vašo pesem priobčiti, to storimo z željo, da bi ganljiva pesnica omehčala zatrkano srce Vaše zakonske polovice, in jo prepričala o potrebnosti lovcev.

Lovec svojeji ženi!

Prišel sem, prišel sem,
O ženka Ti moja,
Prinesel, prinesel,
Sem nekaj Ti z lova.

Le čakaj, le čakaj,
Pečenko boš jedla;
Kaj misliš, kaj misliš,
Da lovcev ni treba?

Za to pa, za to pa,
Reci tako.
Slabo bi b'lo,
Kob' lovcev ne b'lo.

Saj lovec, saj lovec,
Mora tud' biti,
Škodljive, hudobne,
Živali moriti.

Kdo drugi kot lovec,
Lisico ustrelj?
Dihurja, ki vedno,
Kure mori?

Vašega kraja biti pripravljen na 1 m debel sneg. Oviti drevje le 130 m visoko, smatramo za Vaše kraje nezadostno. Sodimo pa, da bi pri normalnih razmerah zadostal 180 m visok ovoj. Še bolj kot visok ovoj, pa pomaga to, da se sneg okrog drevesc odkida, tako, da sneg zajcu ne more služiti za stolček pri njegovih nočnih pojdinah. Tudi to je varnostna naprava, ki je zelo poceni, in ki sigurno pomaga, tudi če je ovoj samo 1 m visok. *Dr. I. L.*

Vprašanje: Član nekega lovskega društva je na svoje lastno ime izdrazil neki občinski lov na Koroškem. Kako je postopati, da preidejo vse pravice in dolžnosti onega občinskega lova na omenjeno lovsko društvo, tako, da bo najemnik lova društvo. *Dr. Fr. M. v K.*

Odgovor: Če Vas ni preveč družabnikov, je najkrajša pot ta, da Vas sedanji zakupnik pri politični oblasti 1. stopinje priglasí kot sozakupnike (Mitpächter), in obenem predloži izjavo občinskega zastopa, da Vas občina sprejme kot sozakupnike s solidarnim jamstvom, pod istimi pogoji, ki veljajo za sedanjega zakupnika. Politična oblast Vas bo najbrže zaslišala, ste li res voljni vstopiti v zakupno pogodbo kot sozakupniki. Vsi sozakupniki imate potem enake dolžnosti in pravice napram občini. Družabno razmerje med seboj si morate sami urediti. Če šteje pa Vaša družba (najbrže pomotoma pišete „društvo“) več članov, recimo kakih petnajst, ali celo več, potem bi bilo predvsem potrebno, da sklenete med seboj ali družabno pogodbo v zmislu določeb §§ 1175 i. t. d. o. d. z. ali pa, da ustanovite društvo v zmislu društvenega zakona. Društvo je treba priglasiti dež. vladi, družbe pa ne. Ta družba, ali to društvo, bi moralo potem skleniti z dosedanjim zakupnikom odstopno pogodbo (cesijo) glede lova, obvestiti o tem občinski zastop, in ga naprositi, da odstopni pogodbi pritrđi (assignacija) ter pogodbo predložiti potem politični oblasti 1. stopinje v odobrenje. (§ 32 lov. zakona za Koroško.) Kavcijo bi bilo prepisati na družbo ali društvo, sedanjemu zakupniku pa povrniti vse, kar je že plačal, odnosno založil. Če pa vzame družba ali društvo lov od sedanjega zakupnika v podzakup, je efekt isti, toda med družbo in občino ne nastane nikako obligatorično razmerje, in je napram občini še vedno le zakupnik obvezan, ne pa družba ali društvo. Tudi za podzakupne pogodbe zahteva cit. § 32. odobrenja politične oblasti in občinskega zastopa. *Dr. I. L.*

Furunkuloza salmonidov.

Letak c. kr. kmetijsko-kemiškega preskuševališča na Dunaju.

Izdano po naročilu c. kr. ministrstva za poljedelstvo.

Furunkuloza salmonidov, ki se je opažala doslej samo v zavodih za umno ribarstvo v južni Nemčiji, zlasti na Bavarskem in v Švici, nastopa nekaj časa sem tudi v rekah in v potokih in se razširja vsled svoje izredno velike prenesljivosti jako hitro.

Znaki te kužne bolezni, ki jo povzročá bakterij salmonicida Em. et. W., so: Prvi znak obolenja je večinoma hudo unetje črevesa, ki se brez notranje preiskave ne more opaziti. Črevo je, če se prereže, zelo orudelo, zlasti na koncu. Potem nastanejo v mišičju rudeče lise, iz katerih se izcimijo oteklina. Koža se najprej bulasto izboči in je okoli oteklina rudeče lisasta. Pozneje se ti deli na zunaj kot turi prederejo in izločijo neko krvavo gnojnato tekočino. Ribe, na katerih so se pojavili znaki furunkuloze, postanejo po preteku okoli 8 do 14 dnij lene v gibanju in se ločijo od drugih rib. Pogostoma se pokažejo istočasno na poljubnih telesnih delih sive pege, na katerih se kaj hitro naselijo

glive. Slednjič pogine riba na znakih utrnjenosti. Najpogosteje se opaza bolezen (po B. Hoferju) v drstni dobi, to je v jeseni.

Zaradi izvanredno velike nevarnosti, katero bi povzročilo razpasovanje omenjene kužne bolezni v domače ribje vode vsem zalegam rudečih (otočnih) postrvi, potočnih zlatarčic in lipanov, (na teh treh vrstah salmonidov se je doslej dognalo pojavljanje te kužne bolezni), se vsi udeleženci pri ribarstvu v lastno in splošno korist nujno svariyo, da vse opuste, kar bi zamoglo pospešavati, da se bolezen sem zanese, in se nujno pozivljajo, da z vso pozornostjo pazijo, da se očividni pojavi obolenja kar najhitreje doženejo, da se kolikor možno prepreči nastanek in razširjanje kužne bolezni.

V prvem oziru bo treba torej opustiti brezpogojno dobava drstnih rib, ribjega zaroda in ribjih iker omenjenih ribjih vrst iz Nemčije in iz Švice, isto tako tudi hranjenje rib enakih vrst in enakega dohoda v poltarjih.

Da se čim prej dožene morebitni pojav bolezni, je treba paziti posebno na zdravstveno stanje potočnih (rudečih) postrvi, potočnih zlatarčic in lipanov ter je nujno potrebno, da se mrtve ribe ali take, katere so sumljive bolezni, nemudoma odstranijo iz ribje vode in da se jih nekoliko pošlje v presojo c. kr. kmetijsko kemiškemu preskuševališču na Dunaju II, Trunnerstrasse 3.

Ribe se morajo preiskati kolikor možno sveže; radi tega se jih mora poslati ekspresno, in jim pridejati ledu. Kjer bi trajal prevoz dalje nego en dan, se priporoča vložiti ribe za pošiljatev v 2 do 4 odstotno raztopino formalina. Le-to se napravi iz 40odstotne raztopnine formalina, katero je dobiti v vseh lekarnah, s tem da se ji prilije 10 do 20kratno množino vode. Sicer pa je truplo obolelih rib posuti z apnom ter zakopati. Samoumevno niso na furunkulozi obolele ribe užitne in se kot gnusne in zdravju škodljive ne smejo spraviti v promet.

Ker je možno, da napada kužna bolezen tudi druge salmonide, se priporoča, da se navedene varstvene odredbe razširijo tudi na šarenice, zlatarčice, sulce, losose in jezerske postrvi.

 Najstarejša češka trgovina s kožami

F. VLK v PLZNU (Češko)

 priporoča najfinejše potovalne in lovske kožuhe, hlače iz
 ovčine, in iz usnja divjih mačk, ter odeje za vozove in sani.

Prezema vsa krznarska dela!

 Kupuje vse vrste kožuhovin!

Strojarna

Vse v največji izberi in po najnižjih cenah!

Barvarna

ALBIN SCHWEITZER

preparator in dermoplastik

v LJUBLJANI, Kapitalska ulica šte. 5

se priporoča gg. lovcem

za prepariranje vsakovrstnih živali.

Delo ceno in brez konkurence naravno!

PRIPOROČILA :

Z Vašim delom sem zadovoljen, je prav čedno.

Dr. Iv. Lovrenčič.

Gospodu Albinu Schweitzer-ju v Ljubljani.

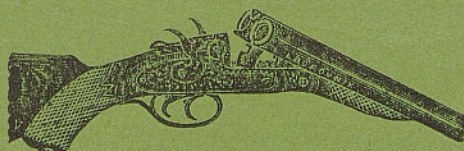
S petelinom, ki ste mi ga nagačili, sem zelo zadovoljen.

Ljubljana, 17. marca 1909.

Stanko Rudež.

Ludovik Borovnik, puškar v Borovljah (Ferlach)

Prilporeča najmodernejše puške
za lov, dvocevke, risanice,
trocevke

Manlicher-repetirke, pripravne
za lov z najboljšim strelnim
učinkom

Manlicher-Schönauer-repetirke. Browning-pištole,
kakor pištole zistem „STEYR“, zrna 6.35 in zrna 7.65
z originalnimi cenami. — Priporoča se tudi za izdelovanje novih
kopit in novih cevi. Popravlja vsakovrstne stare puške po najnižjih cenah.

JOSIP ROJINA LJUBLJANA

Krojačnica za gospode.

Elegantne obleke.

Najnovejši kroj.

Priporoča vsakovrstnih športnih, lovskih oblek in lovskih uniform.

V zalogi najfinejše, angleško, trpežno blago.

Elegantne promenadne obleke in uniforme vseh vrst.

Točna, solidna in hitra postrežba.

Cene zmerne. Postrežba točna.

JULIJA STOR

LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 5
poleg Mestne hranilnice.

Največja zaloga moških, ženskih
in otroških čevljev iz najboljših
— tovaren, domačih in tujih. —

Lovcem priporoča pristne
gojserske gorske čevlje.

Pozor g. lovci!

Za nagačanje raznovrstnih živali se priporoča

IVAN ROBIDA

v Ljubljani, Tržaška cesta št. 22.

Fina strokovnjaška ivvedba. Najnižje cene. Na
željo odnošam in donášam tudi sam domov; zado-
stuje naročilo z dopisnico.

Josip Peitler

šolski vodja v Šmiklavžu
pri Siovenjem gradcu —

nagača jako dobro in poceni živali.

Mnogo. pismenih priznanj na razpolago. Priznalno pismo:

„Vaše delo je izvrstno; me jako veseli, da ste se
tako mojstrsko izurili v nagačanju; čestitam!“

Janko Koprivnik,

c. kr. profesor v Mariboru.

Fr. Ševčik, puškar

Ljubljana

Židovska ulica št. 8.

Velika zaloga pušk in samokresov najnovejšega sistema,
lastnega izdelka, kakor tudi belgijskih, sulskih in čeških
strogo preizkušenih pušk z najboljšim strelnim učinkom. Posebno se priporočajo moje obširno
znane lahke troceve s Kruppovimi cevmi in puške brez petelinov za brezdimni smodnik.
Novo! Avtomatične Brovning-puške, kalib. 16 in 12, z neprekosljivim strelnim učinkom.
Avtomatične Brovning- in Steier-pištole. Velika zaloga vseh lovskih potreb-
čin po najnižjih cenah. Popravila in naročbe se izvršujejo točno in zanesljivo.

Cenovniki na zahtevo zastoj in poštnine prosto.

IV. BONAČ

Knjigoveznica, kartonaža, trgovina papirja,
pisarniških potrebščin itd.

Ljubljana, Selenburgova ulica 5.

Uzorci in ceniki papirja na razpolago.